ggdgm.nl

Gezond in Gelderland-Midden

Gezondheidsmonitor 2020-2021

GGD Gelderland-Midden

Algemene kenmerken

De samenstelling van de bevolking (geslacht, burgerlijke staat, woonsituatie, leeftijdsverdeling en migratieachtergrond) heeft invloed op de gezondheid van inwoners in Gelderland-Midden. Wonen er bijvoorbeeld meer ouderen dan kan dat een reden zijn dat het totaalbeeld van de gezondheid verschilt.

Migratieachtergrond

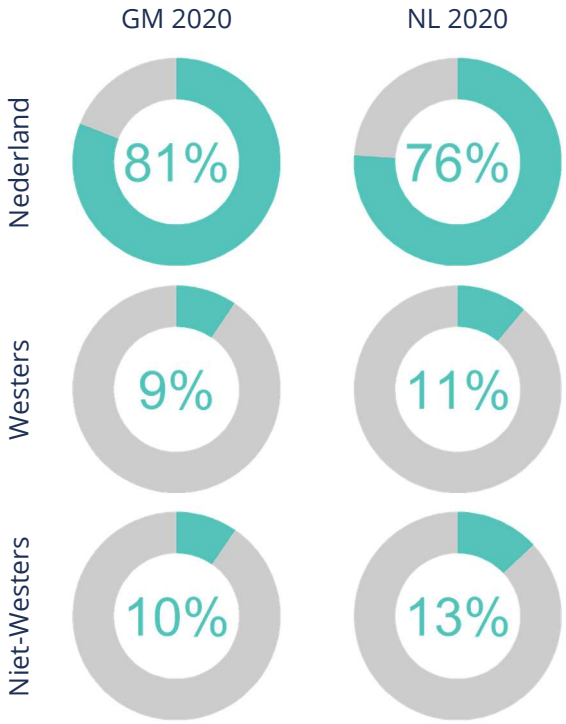

Burgerlijke staat

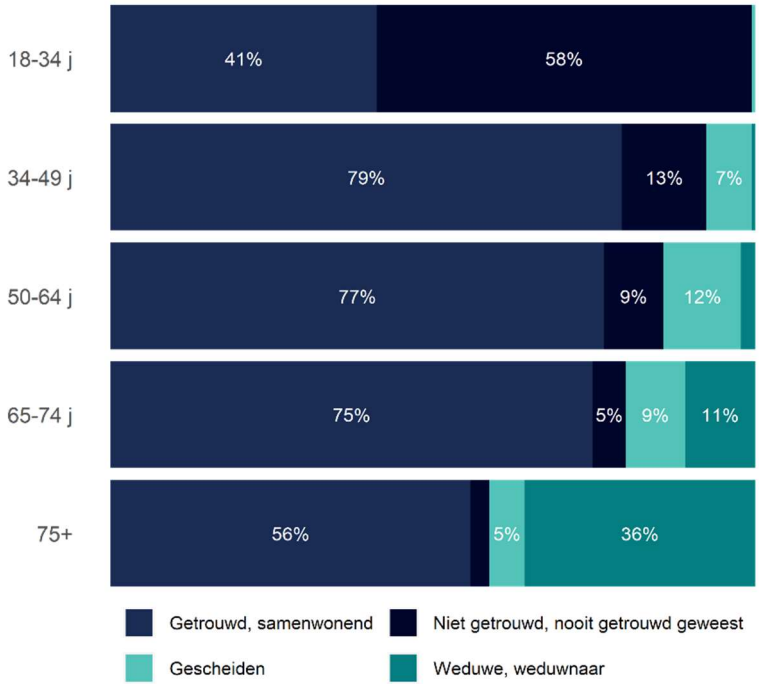

6%

eenoudergezinnen

GM 2016: 6%
NL 2020: 6%

33%

huishoudens met thuiswonende kinderen

GM 2016: 34%
NL 2020: 33%

20%

woont alleen

GM 2016: 20%
NL 2020: 20%

Sociaaleconomische status

De positie van mensen op de maatschappelijke ladder noemen we sociaaleconomische status (SES). Inkomen, opleidingsniveau en werksituatie zijn hiervoor belangrijke graadmeters. SES heeft invloed op de gezondheid. Mensen met een lage opleiding leven zeven jaar korter dan mensen met een hbo- of universitaire opleiding. In deze rapportage wordt opleiding als graadmeter voor SES gebruikt.

Opleiding

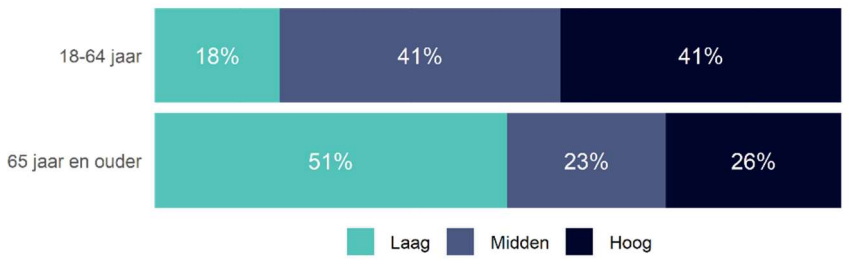

12%

heeft moeite met rondkomen

GM 2016: 18%
NL 2020: 13%

Inkomen

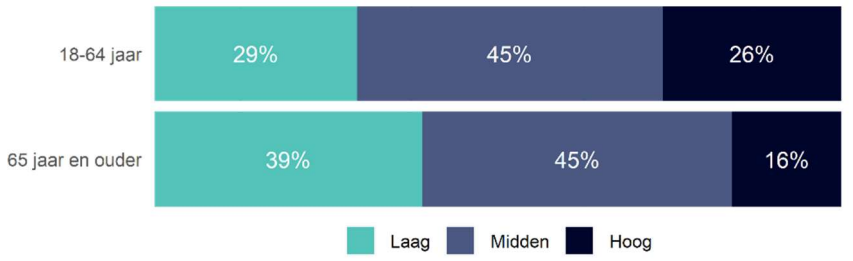

22%

heeft geen €1000 voor onverwachte uitgave

GM 2016: 28%

15%

heeft financiële problemen

Werksituatie

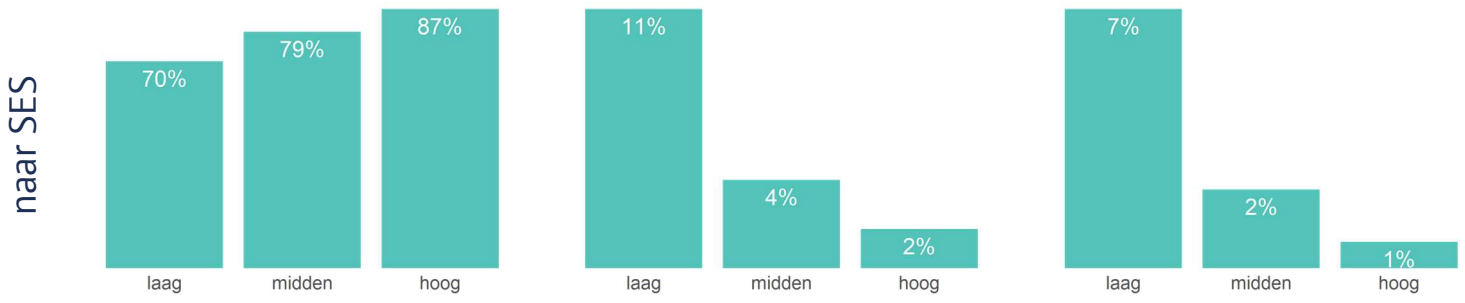

In Gelderland-Midden is 87% van de inwoners van 65 jaar en ouder gepensioneerd. In 2016 was dit 73%. Landelijk ligt dit in 2020 op 86%.

GGD Gelderland-Midden

Leefstijl

Leefstijl is een breed begrip. Het gaat om het gedrag van mensen en de keuzes die zij maken. Leefstijl gaat over het gebruik van genotmiddelen zoals tabak en alcohol maar ook over voeding en beweging.

Beweegt voldoende

18-64	65+	Mannen	Vrouwen	SES laag	SES hoog
58%	42%	56%	52%	43%	60%
GM 2016: 57%	GM 2016: 40%	GM 2016: 53%	GM 2016: 53%	GM 2016: 42%	GM 2016: 62%

Sport wekelijks

18-64	65+	SES laag	SES hoog
57%	36%	29%	48%
GM 2016: 57%	GM 2016: 37%	GM 2016: 34%	GM 2016: 67%

35% van de 18-64-jarigen is lid van een sportvereniging

Roken

rookt tabaksproducten (%)

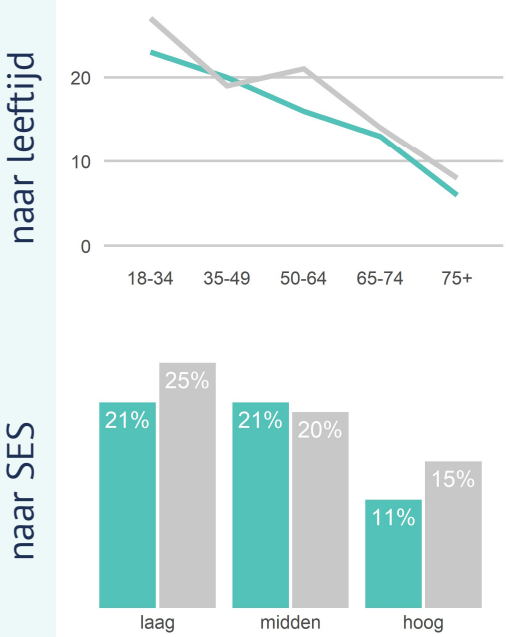

Alcohol

Voldoet aan richtlijn (%)
(drinkt niet of max. 1 glas per dag)

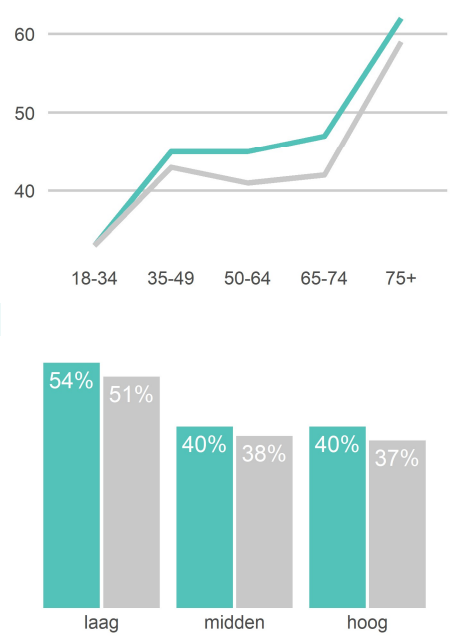

Gewicht

heeft overgewicht (%)

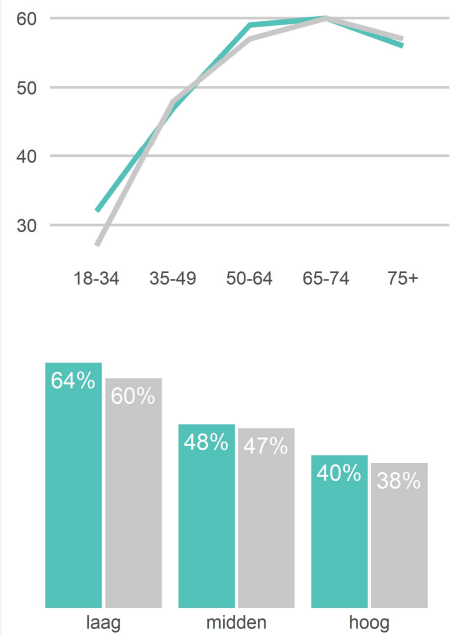

GM 2020 GM 2016

GGD Gelderland-Midden

Lichamelijke gezondheid

Je lichamelijke gezondheid is bepalend voor het dagelijks leven. Hier brengen we lichamelijke gezondheid in beeld. Dit doen we aan de hand van resultaten over aandoeningen en beperkingen in het dagelijks leven. Verder hebben we vragen gesteld over slapen. Mensen van 65 jaar en ouder vroegen we ook of ze gevallen zijn in de 3 maanden vóór de vragenlijst.

Beperkingen

15% heeft minimaal één beperking met horen, zien of mobiliteit

GM 2016: 15% NL 2020: 14%

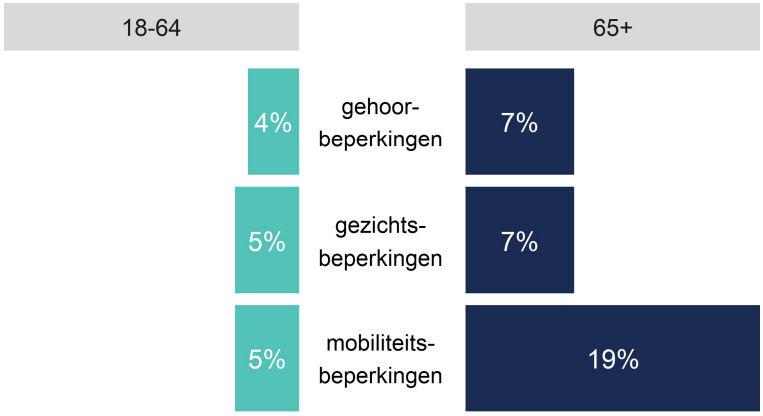

Aandoeningen en beperkingen in het dagelijks leven

33% heeft één of meer langdurige ziekten of aandoeningen

GM 2016: 35% NL 2020: 32%

32% is (ernstig) beperkt in het dagelijks leven vanwege problemen met de gezondheid

NL 2020: 30%

16% slaapt over het algemeen slecht

6% ervaart hierdoor negatieve invloed op het dagelijks leven

6% gebruikt slaap- of kalmeringsmiddelen

Vallen (65+)

is de afgelopen 3 maanden wel eens gevallen

65-74	75+	SES laag	SES hoog
16%	26%	18%	22%

30% van de 65-plussers die vielen, liepen hierbij de lichamelijk letsel op

GGD Gelderland-Midden

Mentale gezondheid

Mentaal gezonde personen kunnen omgaan met tegenslagen en zijn tevreden met hun sociale relaties. Psychische ongezondheid kan zorgen voor allerlei klachten, zoals stress, zenuwachtigheid, angsten en depressies. Maar ook lichamelijke klachten als hoofdpijn, vermoeidheid, duizeligheid of buikpijn kunnen ontstaan.

Heeft hoog risico op angststoornis of depressie

18-64	65+	Mannen	Vrouwen	SES laag	SES hoog
7%	4%	6%	7%	9%	5%
GM 2016: 7%	GM 2016: 4%	GM 2016: 6%	GM 2016: 7%	GM 2016: 9%	GM 2016: 5%

Stress

Ervaart (heel) veel stress

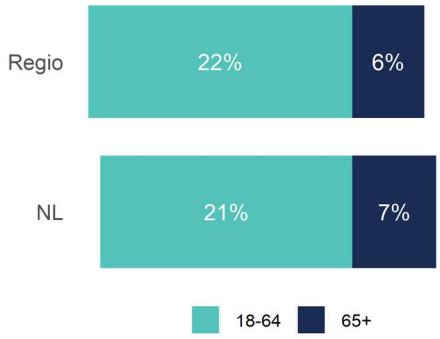

naar leeftijd

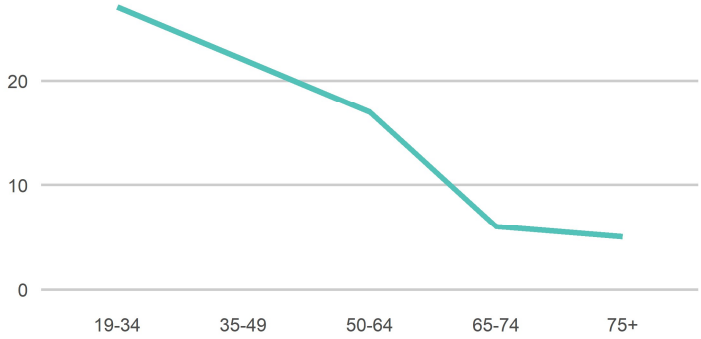

Gebieden waarop stress werd ervaren in de afgelopen 4 weken (18–64 jaar)

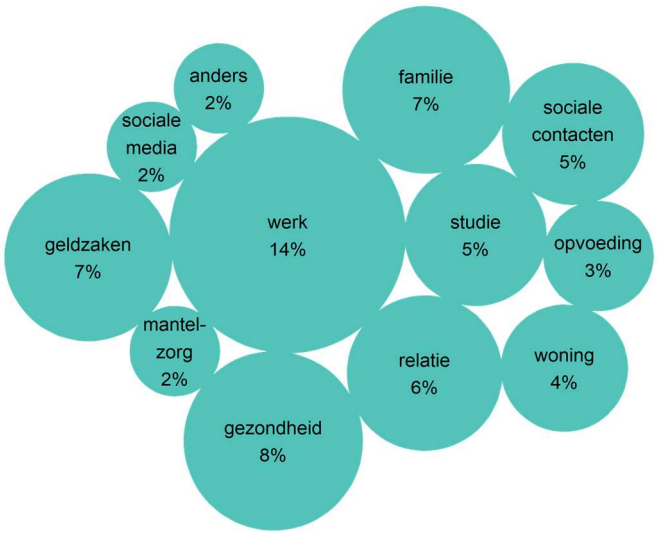

Top 3 gebieden Nederland (18-64 jaar)

1. Werk (14%)
2. Familie (7%)
3. Gezondheid (7%)

Veerkracht

Veerkracht gaat over het vermogen om je aan te passen aan de fysieke, mentale en sociale uitdagingen van het leven. Gezondheidsvaardigheden gaan over het vinden, begrijpen, beoordelen en toepassen van (gezondheids)informatie. Net als digitale vaardigheden zijn gezondheidsvaardigheden belangrijk als het gaat om veerkracht.

Gevolgen van de coronacrisis

naar leeftijd

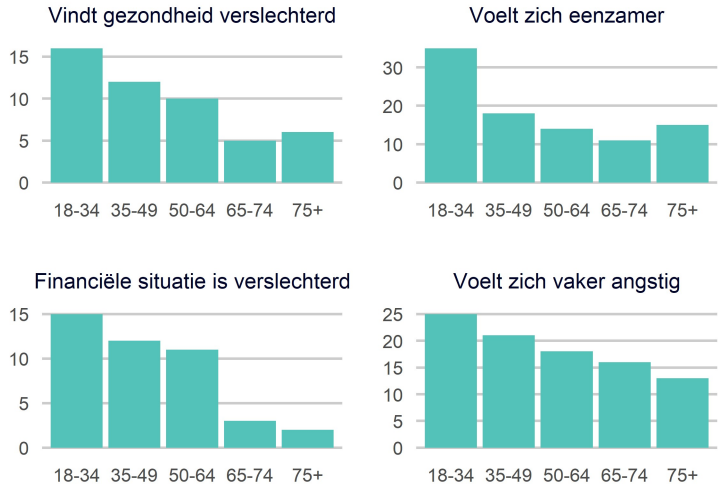

5%

van de hele doelgroep heeft onvoldoende gezondheidsvaardigheden

Bij 75-plussers is dit 12%.

20%

van de 65-plussers heeft onvoldoende digitale vaardigheden

Onvoldoende controle over eigen leven

18-64	65+
9%	13%
GM 2016: 8%	GM 2016: 12%
NL 2020: 8%	NL 2020: 14%

naar SES

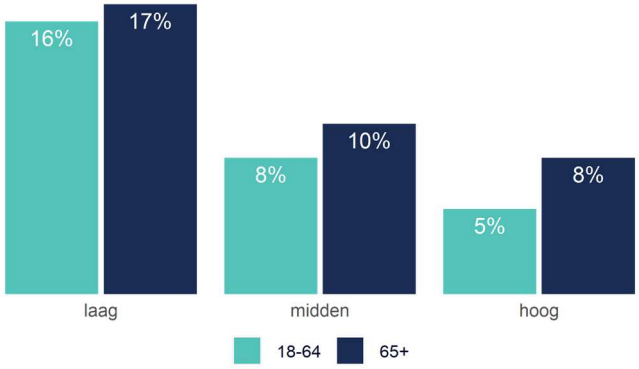

Veerkracht

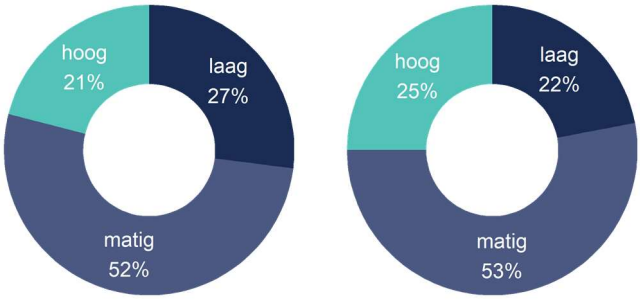

Mensen met een lage veerkracht geven aan minder goed te kunnen omgaan met tegenslagen, minder goed oplossingen te kunnen vinden in moeilijke situaties en minder snel te herstellen na moeilijke periodes.

Fysieke leefomgeving

De fysieke leefomgeving gaat over bijvoorbeeld gebouwen, wegen, parken, een schone lucht en bossen. De fysieke leefomgeving heeft invloed op de gezondheid van mensen. Deze invloed kan negatief zijn (bijvoorbeeld slechte luchtkwaliteit) of positief (bijvoorbeeld uitnodigen tot bewegen).

Matige tot ernstige geluidhinder

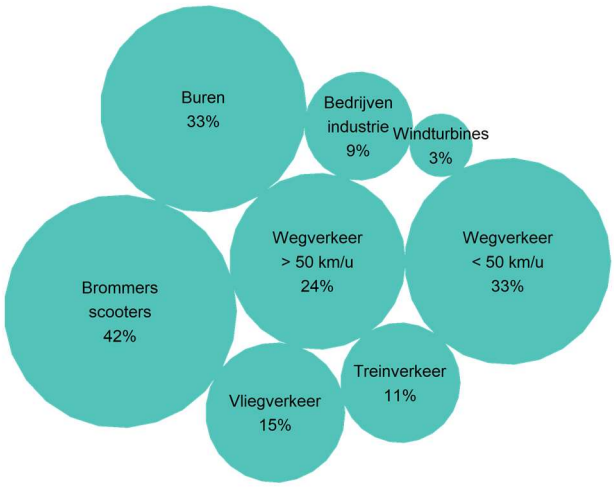

Top 3 Gelderland-Midden 2016

1. Brommers/scooters (37%)
2. Buren (27%)
3. Wegverkeer <50 km/u (25%)

Matige tot ernstige geurhinder

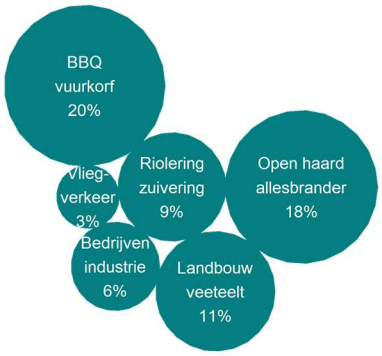

Top 3 Gelderland-Midden 2016

1. Open haard / allesbrander (14%)
2. Landbouw- en veeteeltactiviteiten (11%)
3. Riolering / zuivering (10%)

Hitte

70% kan verkoeling vinden in de tuin of buurt

74% kan verkoeling vinden in huis

Groen in de buurt

79% geeft een rapportcijfer van 7 of hoger voor groen in de buurt

GM 2016: 76%

Woning en woonomgeving

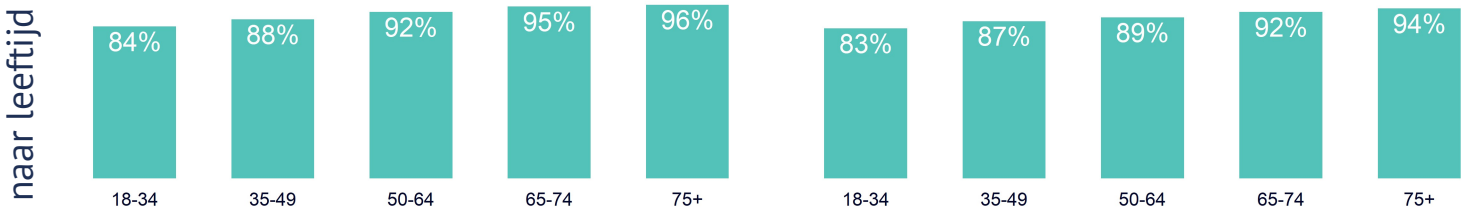

In onze regio geeft 90% van de inwoners hun woning een rapportcijfer van 7 of hoger.

In onze regio geeft 88% van de inwoners hun woonomgeving een rapportcijfer van 7 of hoger.

GGD Gelderland-Midden

Sociale leefomgeving

De sociale leefomgeving van een persoon wordt bepaald door de mate waarin hij of zij het gevoel heeft 'ergens bij te horen', onderdeel is van een buurt, een groep of een netwerk. De sociale leefomgeving is belangrijk. Van mensen die niet meer helemaal zelfredzaam zijn, wordt verwacht dat ze een beroep kunnen doen op hun sociale netwerk. En van mensen die wel zelfredzaam zijn wordt verwacht dat anderen een beroep op hen kunnen doen.

Mantelzorg geven

18-64	65+	SES laag	SES hoog
15%	17%	15%	16%
GM 2016: 14%	GM 2016: 15%	GM 2016: 14%	GM 2016: 15%

15% van de mantelzorgers voelt zich overbelast

GM 2016: 16%

Sociale uitsluiting

Voelt zich matig of sterk sociaal uitgesloten

19-64 jaar

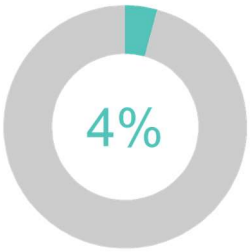

GM 2016: 5%

65 jaar en ouder

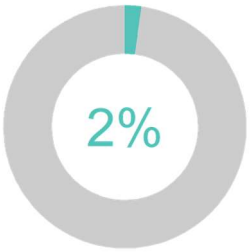

GM 2016: 3%

SES laag

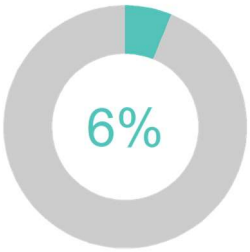

GM 2016: 8%

SES hoog

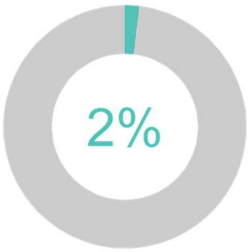

GM 2016: 3%

Vrijwilligerswerk

28% doet vrijwilligerswerk

GM 2016: 32%
NL 2020: 25%

naar leeftijd

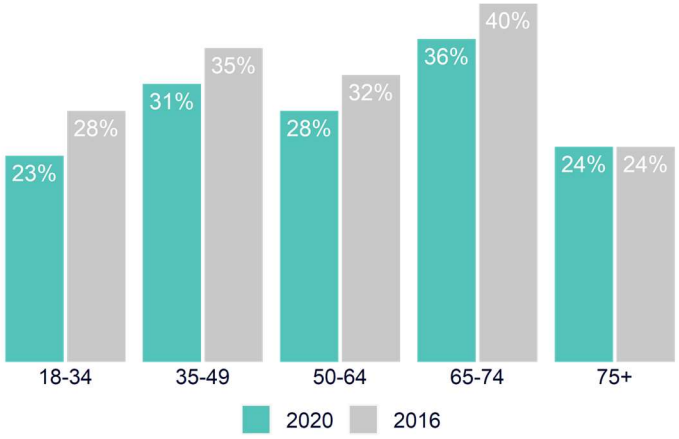

GGD Gelderland-Midden

Kwaliteit van leven

Kwaliteit van leven gaat het over het eigen oordeel van de persoon over zijn of haar welbevinden. In de Gezondheidsmonitor brengen we de kwaliteit van leven in beeld aan de hand van eenzaamheid, ervaren gezondheid en de mate van gelukkig en tevreden voelen. Dit zijn subjectieve waarden, door de persoon zelf beoordeeld.

Eenzaamheid

Voelt zich (zeer) ernstig eenzaam

18-64	65+	Mannen	Vrouwen	SES laag	SES hoog
11%	10%	11%	10%	13%	8%
GM 2016: 10%	GM 2016: 8%	GM 2016: 10%	GM 2016: 10%	GM 2016: 13%	GM 2016: 8%

naar leeftijd

naar SES

Ervaren gezondheid

(zeer) goed (%)

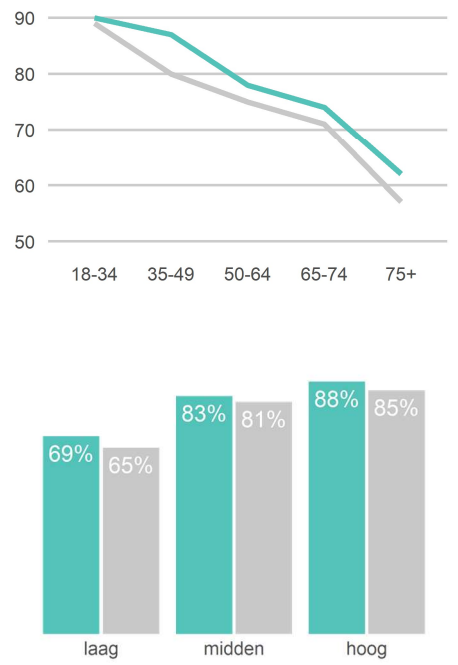

Gelukkig voelen

rapportcijfer 7 of hoger (%)

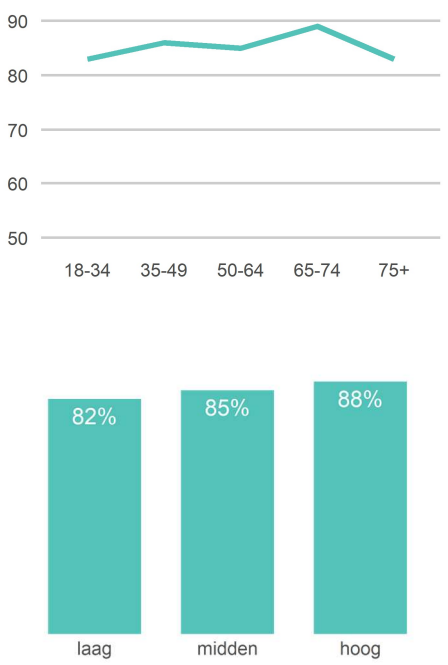

Tevreden zijn

rapportcijfer 7 of hoger (%)

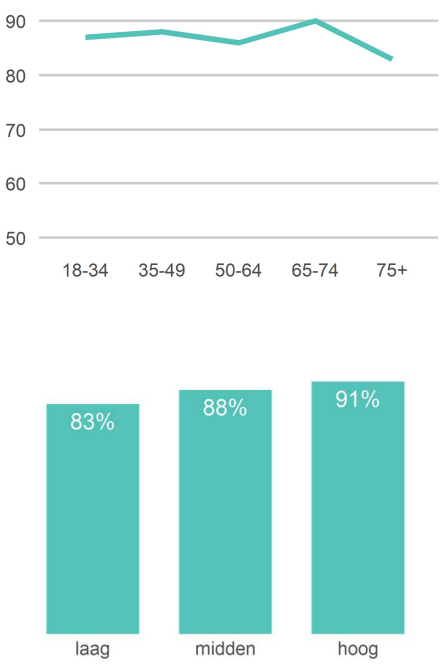

GM 2020 GM 2016

GGD Gelderland-Midden

Zorggebruik

Hoe gezonder mensen zijn, hoe minder zij gebruik maken van zorg. Het zorggebruik wordt in de Gezondheidsmonitor niet onderzocht. Wel vragen we bij mensen van 65 jaar en ouder of ze bepaalde (huishoudelijke) activiteiten nog zelfstandig kunnen uitvoeren.

Dagelijkse activiteiten (65+)

heeft moeite met of kan niet zonder hulp

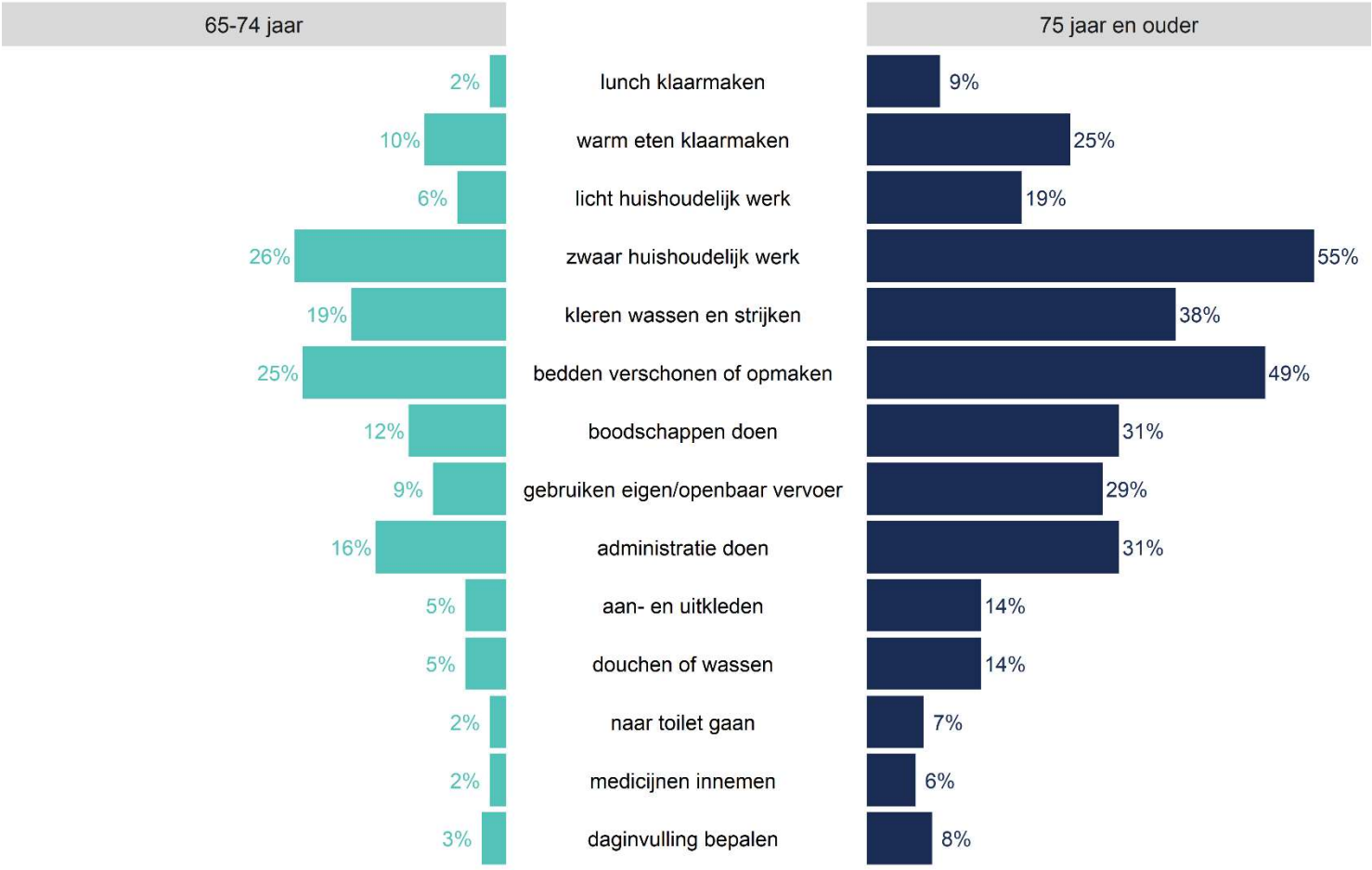

Top 3 Gelderland-Midden 2016 (65-74 jaar)	Top 3 Gelderland-Midden 2016 (75 jaar en ouder)
1. Zwaar huishoudelijk werk doen (28%)	1. Zwaar huishoudelijk werk doen (62%)
2. Bedden verschonen en opmaken (26%)	2. Bedden verschonen en opmaken (55%)
3. Kleren wassen en strijken (21%)	3. Kleren wassen en strijken (44%)

Colofon

Gezondheidsmonitor

De GGD Gelderland-Midden heeft in 2020 namens de gemeenten, in samenwerking met GGD GHOR NL, RIVM en CBS, een gezondheidsmonitor onder zelfstandig wonende volwassenen (18-64-jarigen en 65-plussers) uitgevoerd. Op basis van een steekproef zijn inwoners uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen over hun gezondheid, leefstijl, participatie, zelfredzaamheid en veerkracht. In Gelderland-Midden zijn 21.983 mensen van 18-64 jaar en 16.519 mensen van 65 jaar en ouder uitgenodigd voor deelname aan de gezondheidsmonitor. In totaal hebben 8.614 18-64-jarigen (respons: 39%) en 9.067 65-plussers (respons: 55%) deelgenomen aan het onderzoek.

Nog vragen?

Een uitgebreid overzicht van alle resultaten staat in de tabellenboeken. Voor vragen kunt u contact opnemen met de onderzoekers van GGD Gelderland-Midden via onderzoek@vggm.nl.

Afkortingen

GM — Gelderland-Midden

SES — Sociaaleconomische status. In deze rapportage wordt de hoogst behaalde opleiding als indicator voor sociaaleconomische status gebruikt.

- SES laag: hoogst behaalde diploma is lager onderwijs, mavo of lbo
- SES midden: hoogst behaalde diploma is havo, vwo of mbo
- SES hoog: hoogst behaalde diploma is hbo of wo

In deze rapportage zijn de cijfers van ‘SES midden’ soms weggelaten vanwege de overzichtelijkheid. Deze cijfers staan wel in het tabellenboek.

GGD Gelderland-Midden
is onderdeel van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

GGD Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM

T 0800 8446 000
E ggd@vggm.nl
I www.ggdgm.nl

Gelderland-Midden